Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2019-2024

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

2022/2051(INL)

10.2.2023

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

προς την Επιτροπή Συνταγματικών Υποθέσεων

σχετικά με τις προτάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την τροποποίηση των Συνθηκών
(2022/2051(INL))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Juan Fernando López Aguilar

(Πρωτοβουλία – άρθρο 47 του Κανονισμού)

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Συνταγματικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες συστάσεις:

Πολιτικές ελευθερίες, δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις: οριζόντιες εκτιμήσεις

1. υποστηρίζει τις προτάσεις που ενέκρινε η ολομέλεια της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης (εφεξής «η Διάσκεψη») της 9ης Μαΐου 2022 σχετικά με τις πολιτικές ελευθερίες, τη δικαιοσύνη και τις εσωτερικές υποθέσεις[1]· εκφράζει εκ νέου τη στήριξή του ώστε να δοθεί κατάλληλη συνέχεια στη Διάσκεψη, με στόχο να υλοποιηθούν τα συμπεράσματά της και οι προσδοκίες των πολιτών· καλεί την Ένωση να τηρεί συστηματικότερα τις αρχές του κράτους δικαίου και τη δημοκρατία, να διασφαλίζει την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και να ελέγχει τον σεβασμό όλων των αξιών που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ, τόσο κατά την προσχώρηση νέων μελών όσο και συνεχώς σε όλες τις πολιτικές της Ένωσης και στο σύνολο των κρατών μελών· υπενθυμίζει ότι η πλήρης εφαρμογή πολλών προτεινόμενων από τη Διάσκεψη μέτρων δεν απαιτεί αλλαγές στη Συνθήκη, αλλά νομοθετική αναπροσαρμογή και/ή καλύτερη εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας·

2. παρατηρεί ότι η έγκριση αρκετών νομοθετικών προτάσεων στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης καθυστερεί ή και παρεμποδίζεται, παρά την επείγουσα ανάγκη για ανάληψη δράσης· καλεί την Επιτροπή να αξιοποιήσει τις διάφορες μελέτες της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που εξετάζουν το κόστος της μη ανάληψης δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε αυτούς τους τομείς[2]· ζητεί την αντικατάσταση των απαιτήσεων ομοφωνίας για τη θέσπιση νομοθεσίας σε αυτούς τους τομείς στις Συνθήκες, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης μεταβατικών ρητρών, με πλειοψηφικές διαδικασίες ψηφοφορίας, και τη συστηματική χρήση της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, προκειμένου να βελτιωθεί η ικανότητα δράσης της Ένωσης· θεωρεί ότι, δεδομένης της ιδιαίτερης ευαισθησίας των θεμάτων αυτών, οποιαδήποτε αλλαγή στις εν λόγω απαιτήσεις ψηφοφορίας στο Συμβούλιο θα πρέπει να διασφαλίζει δίκαιη ισορροπία μεταξύ των συντελεστών στάθμισης των ψήφων, ώστε να προστατεύονται τα συμφέροντα των μικρότερων χωρών·

3. θεωρεί ότι οποιεσδήποτε αλλαγές στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης θα πρέπει να σέβονται πλήρως τις αρχές που κατοχυρώνονται στον τίτλο Ι της ΣΕΕ, και ειδικά στα άρθρα 2, 4 παράγραφοι 2 και 3, και στα άρθρα 5 και 6·

4. υπογραμμίζει ότι έχει ασκηθεί de facto δικαίωμα πρωτοβουλίας από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης δυνάμει του άρθρου 68 ΣΛΕΕ· τονίζει ότι η έγκριση, από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, πολυετών επιχειρησιακών προγραμμάτων στον τομέα αυτόν, χωρίς υποχρέωση διαβούλευσης με το Κοινοβούλιο ή την Επιτροπή, θα πρέπει να αναθεωρηθεί, δεδομένου του ιδιαίτερα

[1] Ειδικότερα τις ακόλουθες προτάσεις: 22, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 και 45.
[2] Για επισκόπηση, βλ. https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/631730/EPRS_BRI(2019)631730_EN.pdf.

σοβαρού αντικτύπου που έχουν οι πολιτικές αυτές στα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών· ζητεί να ανατεθεί αυτή η αρμοδιότητα στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επί ίσοις όροις·

Προστασία της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων

5. επισημαίνει ότι το κύριο πολιτικό μέσο της Ένωσης για την αντιμετώπιση και την αντιστροφή συστημικών απειλών και παραβάσεων του κράτους δικαίου στα κράτη μέλη —ήτοι το άρθρο 7 της ΣΕΕ— υπήρξε αναποτελεσματικό μέχρι στιγμής, καθώς η κατάσταση του κράτους δικαίου επιδεινώθηκε περαιτέρω μετά την ενεργοποίηση της διαδικασίας σε σχέση τόσο με την Πολωνία όσο και με την Ουγγαρία[3]· ως εκ τούτου, θεωρεί αναγκαίο να μεταρρυθμιστεί το άρθρο 7 της ΣΕΕ ως εξής: τα κατώτατα όρια για την ψηφοφορία στο Συμβούλιο που προβλέπονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 της ΣΕΕ να τροποποιηθούν από πλειοψηφία τεσσάρων πέμπτων σε ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία και να καταργηθεί η απαίτηση ομοφωνίας που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 της ΣΕΕ· να ζητηθεί από το Συμβούλιο να καλεί εκπρόσωπο του οργάνου που υπέβαλε την αιτιολογημένη πρόταση να την παρουσιάσει, να ενημερώνει πλήρως και αμέσως καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας το θεσμικό όργανο που ενεργοποιεί το άρθρο 7 παράγραφος 1 της ΣΕΕ[4], να διοργανώνει τουλάχιστον δύο ακροάσεις για κάθε ενδιαφερόμενη χώρα ανά εξάμηνο με τακτικό, διαρθρωμένο και ανοικτό τρόπο, και να καταρτίζει ειδικές ανά χώρα συστάσεις και να αξιολογεί την εφαρμογή τους σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 της ΣΕΕ· να εξασφαλιστεί η συμμετοχή του Κοινοβουλίου και της Επιτροπής στην εκπόνηση των όρων για τις ακροάσεις βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της ΣΕΕ[5]· να δοθεί στο Κοινοβούλιο η δυνατότητα να ενεργοποιεί το άρθρο 7 παράγραφος 2 της ΣΕΕ· να επισημανθεί ότι τα κράτη μέλη, η Επιτροπή και το Κοινοβούλιο πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο ενεργοποίησης του άρθρου 7 παράγραφος 2 της ΣΕΕ, εάν η διαδικασία δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της ΣΕΕ διαρκεί περισσότερο από πέντε έτη· να διευκρινιστούν περαιτέρω τα δικαιώματα που απορρέουν από την εφαρμογή των Συνθηκών, τα οποία μπορούν να ανασταλούν δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 3 της ΣΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος άσκησης της προεδρίας του Συμβουλίου· να κληθεί ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «FRA») να συμβάλλει στις ακροάσεις βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1·

6. σημειώνει την έλλειψη πρωτοβουλίας ή αποτελεσματικής δράσης της Επιτροπής, μεταξύ άλλων με τη μορφή διαδικασιών επί παραβάσει, για την αντιμετώπιση των παραβιάσεων ή της μη εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης στους τομείς της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, παρά τις ενδείξεις επιδείνωσης της κατάστασης σε αρκετά κράτη μέλη· σημειώνει ότι δεν εισακούστηκαν οι επανειλημμένες εκκλήσεις του Κοινοβουλίου για ανάληψη δράσης· θεωρεί, επομένως, αναγκαίο να ενισχυθούν τα μέσα του Κοινοβουλίου για τον έλεγχο των

[3] Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Ιανουαρίου 2020 σχετικά με τις εν εξελίξει ακροάσεις σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 ΣΕΕ σχετικά με την Πολωνία και την Ουγγαρία (2020/2513(RSP))· Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Μαΐου 2022 σχετικά με τις εν εξελίξει ακροάσεις δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 ΣΕΕ όσον αφορά την Πολωνία και την Ουγγαρία (2022/2647(RSP)).

[4] Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Ιανουαρίου 2020 σχετικά με τις εν εξελίξει ακροάσεις σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 ΣΕΕ σχετικά με την Πολωνία και την Ουγγαρία (2020/2513(RSP)).

[5] Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα (2020/2072(INI)).

δραστηριοτήτων της Επιτροπής όσον αφορά την παρακολούθηση και την επιβολή του δικαίου της Ένωσης·

7. διαπιστώνει ότι οι Συνθήκες δεν περιέχουν σήμερα νομική βάση για τη θέσπιση νομοθεσίας για την προάσπιση και προώθηση των κοινών αξιών που εκτίθενται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ και ότι η έλλειψη αυτή έχει περιορίσει σοβαρά την Ένωση όσον αφορά τη δημιουργία κατάλληλων και αποτελεσματικών μηχανισμών για την αντιμετώπιση εθνικών απειλών και παραβιάσεων των κοινών αξιών· θεωρεί απαραίτητο για την προστασία όλων να έχει η Ένωση την ικανότητα να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά κάθε δημοκρατική οπισθοδρόμηση στα κράτη μέλη· ζητεί να συμπεριληφθεί μια διάταξη, η οποία θα επιτρέψει στην Ένωση, μέσω της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, να θεσπίσει νέους μηχανισμούς για τη διαρθρωτική παρακολούθηση και αξιολόγηση των εξελίξεων όσον αφορά τις αξίες του άρθρου 2 της ΣΕΕ σε κάθε κράτος μέλος και την επιβολή τους· οι εν λόγω μηχανισμοί θα πρέπει να περιλαμβάνουν ετήσιες εκθέσεις που θα αξιολογούν κατά πόσον υπήρχαν ελλείψεις, κίνδυνος σοβαρής παραβίασης ή πραγματικής παραβίασης των αξιών του άρθρου 2 της ΣΕΕ σε κάθε κράτος μέλος, ειδικές ανά χώρα συστάσεις συνοδευόμενες από προθεσμίες εφαρμογής, στόχους και συγκεκριμένες δράσεις που πρέπει να αναληφθούν καθώς και σημεία αναφοράς για τη μέτρηση της προόδου, και να προβλέπουν τον τρόπο σύνδεσής αυτών με τα σχετικά μέτρα επιβολής· θεωρεί ότι η διάταξη αυτή θα πρέπει να επιτρέπει τη δημιουργία περαιτέρω μηχανισμών επιβολής, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων δημοσιονομικών μέτρων που λαμβάνονται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία, όπως η αναστολή των αναλήψεων υποχρεώσεων και των πληρωμών, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει άμεση σχέση με τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της Ένωσης ή την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης· επισημαίνει ότι η θέσπιση ενός τέτοιου μηχανισμού θα συμβάλει στην ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών, βελτιώνοντας έτσι τη λειτουργία της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης·

8. ζητεί να συμπεριληφθεί ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ως δεύτερο κεφάλαιο στη ΣΕΕ, προκειμένου τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες να καταλαμβάνουν εξέχουσα θέση στις ιδρυτικές Συνθήκες· ζητεί να συμπεριληφθεί στις Συνθήκες μια οριζόντια διάταξη για τα θεμελιωδών δικαιωμάτων παρόμοια με τα άρθρα 8, 9 και 10 της ΣΛΕΕ, προκειμένου να ενσωματωθεί η οριζόντια υποχρέωση της Ένωσης να περιλαμβάνει μια προοπτική θεμελιωδών δικαιωμάτων σε όλες τις πολιτικές όλων των επιπέδων και σε όλα τα στάδια με μεγαλύτερη σαφήνεια, απαιτώντας κατ' αυτόν τον τρόπο από τους συννομοθέτες, όπως και από όλα τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης και τα κράτη μέλη, κατά την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα της ΕΕ και να προωθούν την εφαρμογής τους σε όλες τις δραστηριότητές τους· θεωρεί επιπλέον αναγκαίο να καταστεί υποχρεωτικό για τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης να περιλαμβάνουν μηχανισμούς παρακολούθησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων και σχετικές ρήτρες αξιολόγησης, οι οποίες θα πρέπει να περιέχουν σαφείς στόχους και σημεία αναφοράς, ιδίως όταν νομοθετούν σε ευαίσθητους ως προς τα θεμελιώδη δικαιώματα τομείς πολιτικής, συμπεριλαμβανομένου του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (ενισχυμένη ενσωμάτωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων)·

9. υπενθυμίζει ότι οι προσδοκίες των πολιτών, όπως εκφράστηκαν στη Διάσκεψη, υπερβαίνουν την αυστηρή ερμηνεία του άρθρου 51 πρώτο εδάφιο του Χάρτη των

Θεμελιωδών Δικαιωμάτων —σύμφωνα με το οποίο ο Χάρτης ισχύει για τα κράτη μέλη μόνο όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης— και ότι στόχος θα πρέπει να είναι να καταστούν τα θεμελιώδη δικαιώματα όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά· ζητεί, συνεπώς, την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τα κράτη μέλη· θεωρεί ότι, για τον σκοπό αυτό, το άρθρο 51 παράγραφος 1 του Χάρτη θα μπορούσε να αναθεωρηθεί ούτως ώστε να ορίζει ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα της ΕΕ θα πρέπει να προστατεύουν τους πολίτες της Ένωση οσάκις τα κράτη μέλη ενεργούν στο πλαίσιο αποκλειστικής ή συντρέχουσας αρμοδιότητας της Ένωσης, *ακόμη και αν η Ένωση δεν έχει ακόμη ασκήσει την αρμοδιότητα αυτή*[6]·

10. ζητεί να θεσπιστεί καθεστώς ευρωπαϊκής ιθαγένειας, το οποίο θα παρέχει ειδικά δικαιώματα και ελευθερίες στους πολίτες, γεγονός που θα καταστήσει πιο απτές τις ευρωπαϊκές αξίες και δικαιώματα για τους πολίτες της Ένωσης·

11. επισημαίνει ότι η ιθαγένεια της ΕΕ χορηγείται με βάση την ιθαγένεια ενός κράτους μέλους, γεγονός που περιορίζει την πρόσβαση στα δικαιώματα που περιέχονται σε αυτήν για τους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν στην ΕΕ, όπως οι υπήκοοι τρίτων χωρών με καθεστώς μακροχρόνιας διαμονής στην ΕΕ· ζητεί την αναθεώρηση του άρθρου 20 της ΣΛΕΕ με την εισαγωγή νέας παραγράφου (2α) στο άρθρο 20 που θα ορίζει ότι, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας των κρατών μελών να χορηγούν ιθαγένεια, η απόλαυση των δικαιωμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 2 θα πρέπει να επεκταθεί στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των υπηκόων τρίτων χωρών με καθεστώς μακροχρόνιας διαμονής στην ΕΕ· ζητεί να απαγορευτεί, στις Συνθήκες, η απονομή ιθαγένειας μέσω επενδυτικών προγραμμάτων, σύμφωνα με τα οποία η εθνική ιθαγένεια, μαζί με την ιθαγένεια της ΕΕ, προσφέρεται σε υπηκόους τρίτων χωρών ως αντάλλαγμα κυρίως για οικονομικούς λόγους·

12. σημειώνει ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν παρέχουν στους πολίτες τους που κατοικούν σε άλλα κράτη μέλη το δικαίωμα να ψηφίζουν στις εθνικές εκλογές· θεωρεί ότι αντιβαίνει στις ευρωπαϊκές δημοκρατικές αξίες το γεγονός ότι, κατά συνέπεια, οι εν λόγω πολίτες της ΕΕ στερούνται του δικαιώματος ψήφου επειδή άσκησαν το θεμελιώδες δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ· ζητεί να κατοχυρωθεί στις Συνθήκες η αρχή ότι κάθε πολίτης της ΕΕ έχει δικαίωμα ψήφου στις τοπικές, περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές εκλογές·

13. ζητεί την καθιέρωση του FRA ως ανεξάρτητης αρχής ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παρόμοιας με τα εθνικά όργανα προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και σύμφωνα με τις αρχές των Παρισίων της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών του 1993, για την προαγωγή και την προστασία του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε όλες τις πολιτικές και τις πρακτικές των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης, καθώς και από τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης· θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να παρέχεται στις Συνθήκες μια νομική βάση για τη σύσταση μιας ενωσιακής αρχής για τα θεμελιώδη δικαιώματα, η οποία θα κατοχυρώσει την ανεξαρτησία της και θα καθιερώσει τη συνήθη νομοθετική διαδικασία για την έγκριση και την τροποποίηση της

[6] Σύμφωνα με τη γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα Sharpston της 30ής Σεπτεμβρίου 2010 στην υπόθεση C-34/09, Zambrano.

εντολής της· ζητεί να δοθεί στη νέα αυτή αρχή το δικαίωμα να ασκεί προσφυγές δυνάμει του άρθρου 263 της ΣΛΕΕ για λόγους παραβίασης του Χάρτη· ζητεί να διευρυνθεί η εντολή της, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας χειρισμού καταγγελιών και της υποχρεωτικής διαβούλευσης της Επιτροπής με τον FRA κατά την εκπόνηση προτάσεων νομοθετικών πράξεων ή συστάσεων που έχουν αντίκτυπο στα θεμελιώδη δικαιώματα·

14. θεωρεί αναγκαίο να δοθεί στον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων το δικαίωμα να ασκεί προσφυγές δυνάμει του άρθρου 263 της ΣΛΕΕ για λόγους παραβίασης του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων·

15. ζητεί να εισαχθεί στη ΣΛΕΕ μια νέα συντρέχουσα αρμοδιότητα της Ένωσης για τη θέσπιση ενός αποτελεσματικού νομικού πλαισίου κατά της παραπληροφόρησης·

16. αποδοκιμάζει έντονα το γεγονός ότι η οριζόντια νομοθεσία της ΕΕ για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού δεν έχει ακόμη εκδοθεί μετά την πρόταση της Επιτροπής του έτους 2008, λόγω εμπλοκής σε επίπεδο Συμβουλίου, παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις του Κοινοβουλίου· κρίνει, συνεπώς, αναγκαίο τα μέτρα της ΕΕ για την καταπολέμηση των διακρίσεων βάσει του άρθρου 19 της ΣΛΕΕ να εγκριθούν σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, προκειμένου να διασφαλιστεί ένα ενιαίο ελάχιστο επίπεδο προστασίας εντός της Ένωσης για άτομα που υφίστανται διακρίσεις· ζητεί το άρθρο 19 της ΣΛΕΕ να καλύπτει επίσης τους λόγους που αφορούν το φύλο, την ταυτότητα φύλου, την έκφραση φύλου ή τα χαρακτηριστικά φύλου, την κοινωνική προέλευση, τα γενετήσια χαρακτηριστικά, τη γλώσσα, τα πολιτικά ή άλλα φρονήματα, την ιδιότητα μέλους εθνικής μειονότητας, την περιουσιακή κατάσταση και τη γέννηση, καθώς επίσης και τη διατομεακή διακριτική μεταχείριση·

17. ζητεί να συμπεριληφθεί στο άρθρο 8 της ΣΛΕΕ αναφορά στις ανισότητες μεταξύ των φύλων και υποχρέωση της Ένωσης να στοχεύει, με τις διάφορες πολιτικές της, στην καταπολέμηση κάθε είδους έμφυλης βίας, λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, όλα τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη και τιμωρία αυτών των εγκληματικών πράξεων και για την υποστήριξη και προστασία των θυμάτων·

18. ζητεί να εισαχθούν στο άρθρο 10 της ΣΛΕΕ οι λόγοι που αφορούν το φύλο, την ταυτότητα φύλου, την έκφραση φύλου ή τα χαρακτηριστικά φύλου, καθώς και όλοι οι άλλοι λόγοι που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 1 του Χάρτη, δηλαδή το χρώμα, τα γενετήσια χαρακτηριστικά, η γλώσσα, τα πολιτικά ή άλλα φρονήματα, η ιδιότητα μέλους εθνικής μειονότητας, η περιουσιακή κατάσταση και η γέννηση, ώστε να καταπολεμά η Ένωση τις διακρίσεις κατά τη διαμόρφωση και εφαρμογή των πολιτικών και των δράσεών της·

19. ζητεί να συμπεριληφθούν στο άρθρο 21 παράγραφος 1 του Χάρτη το φύλο, η ταυτότητα φύλου, η έκφραση φύλου και τα χαρακτηριστικά φύλου, προκειμένου να απαγορευθούν και ρητά οι διακρίσεις για τους λόγους αυτούς·

20. επισημαίνει ότι το άρθρο 2 της ΣΕΕ περιλαμβάνει ρητά τα δικαιώματα των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες μεταξύ των συνταγματικών αρχών της Ένωσης· ζητεί να ληφθούν μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών μέτρων σε ενωσιακό επίπεδο, για την προστασία των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες και για την προστασία των

πολιτισμών και των γλωσσών των παραδοσιακών εθνικών και γλωσσικών μειονοτήτων (ΤΡΟΠ. 26, PPE)· καλεί επίσης την Ένωση να επικυρώσει τον Ευρωπαϊκό Χάρτη για τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες και τη σύμβαση-πλαίσιο για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων·

21. θεωρεί αναγκαίο να διασφαλιστεί το δικαίωμα πρόσβασης στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα σε ολόκληρη την ΕΕ· ζητεί να συμπεριληφθεί, σε νέο άρθρο του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, το δικαίωμα κάθε ατόμου στη σωματική αυτονομία, στην ελεύθερη και ενημερωμένη πρόσβαση στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα, και σε όλες τις σχετικές υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης χωρίς διακρίσεις, μεταξύ άλλων και στην ασφαλή και νόμιμη άμβλωση· ζητεί να αντικατασταθεί το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο ια) της ΣΛΕΕ με το εξής: «κοινή μέριμνα για την ασφάλεια σε θέματα δημόσιας υγείας και για την προστασία της ανθρώπινης υγείας, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας»·

22. ζητεί να συμπεριληφθεί στο άρθρο 37 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ο στόχος της ΕΕ για το κλίμα·

23. ζητεί να εγκριθούν, με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, μέτρα που αφορούν το οικογενειακό δίκαιο τα οποία θα έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις·

Πολιτικές για τους ελέγχους στα σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση

24. επαναβεβαιώνει τις στοχεύσεις και τις γενικές αρχές στις οποίες βασίζονται οι κοινές πολιτικές για τα σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση στις Συνθήκες —όπως η ελεύθερη κυκλοφορία χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα και η αποτελεσματική κοινή διαχείριση των συνόρων σύμφωνα με τα άρθρα 76, 77 και 79 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, η μη επαναπροώθηση σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, η δίκαιη μεταχείριση των υπηκόων τρίτων χωρών, η καταπολέμηση της παράτυπης μετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων, ή η αρχή της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο 80 της ΣΛΕΕ—, οι οποίες θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ως συμπληρωματική νομική βάση για τη νομοθεσία στο πλαίσιο του εν λόγω κεφαλαίου της Συνθήκης·

25. εκτιμά ότι αυτές αποτελούν μια εδραία βάση προκειμένου να υπάρξει ανταπόκριση στις εκκλήσεις των πολιτών που εκφράστηκαν στη Διάσκεψη[7] —όπως μεταξύ άλλων η ενίσχυση του ρόλου της ΕΕ σε θέματα νόμιμης μετανάστευσης, ασύλου, καταπολέμησης της παράτυπης μετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων και σε θέματα ορθής διαχείρισης των κοινών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με παράλληλο σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων—, καθώς και για τη μεταρρύθμιση του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου και την ομοιόμορφη εφαρμογή κοινών κανόνων σε όλα τα κράτη μέλη σχετικά με την υποδοχή των μεταναστών και τη βελτίωση των πολιτικών ένταξης σε όλα τα κράτη μέλη·

26. τονίζει, ωστόσο, ότι η δράση σε επίπεδο ΕΕ παραμένει ελλιπής, κυρίως λόγω θεσμικής ανισορροπίας μεταξύ των συννομοθετών· συνιστά, επομένως, η συνήθης νομοθετική

[7] Συστάσεις αριθ. 41 έως 45,
βλέπε https://www.europarl.europa.eu/resources/library/media/20220509RES29121/20220509RES29121.pdf

διαδικασία να εφαρμόζεται σε όλες τις πολιτικές της Ένωσης σχετικά με τους συνοριακούς ελέγχους, το άσυλο και τη μετανάστευση, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης της εφαρμογής των εν λόγω πολιτικών (άρθρο 70 της ΣΛΕΕ)· ζητεί να κατανεμηθούν περισσότερες αρμοδιότητες μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών για την επιδίωξη των στόχων που ορίζονται στο κεφάλαιο ΙΙ του τίτλου V της ΣΛΕΕ και με πλήρη σεβασμό των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων ένταξης, τα οποία επί του παρόντος δεν καλύπτονται, μολονότι η ένταξη και η ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών είναι θεμελιώδους σημασίας για την επιτυχία της ανάπτυξης κοινών κανόνων σχετικά με την άφιξη και τη διαμονή τους στην ΕΕ και αποτελούν βασικό στοιχείο της εφαρμογής του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου·

Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις και αστυνομική συνεργασία

27. πιστεύει ότι τα νομοθετικά μέτρα οριζόντιου χαρακτήρα τα οποία θεσπίζουν αρχές, που με τη σειρά τους καθιερώνουν ελάχιστα πρότυπα στο ποινικό δίκαιο της ΕΕ, θα αυξήσουν την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών, οδηγώντας έτσι σε αποδοτικότερη δικαστική συνεργασία, τηρώντας παράλληλα την αρχή της επικουρικότητας· ζητεί να θεσπιστεί στο άρθρο 82 της ΣΛΕΕ αρμοδιότητα της Ένωσης με στόχο την καθιέρωση ελάχιστων προϋποθέσεων σύλληψης και κράτησης πριν από τη δίκη, καθώς και ελάχιστων προτύπων σχετικά με το παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων, με απόλυτο σεβασμό προς το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών· ζητεί την τροποποίηση των Συνθηκών προκειμένου να κωδικοποιηθεί η νομολογία του ΔΕΕ σχετικά με τον περιορισμό, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, της αμοιβαίας αναγνώρισης δικαστικών αποφάσεων και διαταγών που εκδίδονται από κράτος μέλος όταν υπάρχουν συστημικές ή γενικευμένες ελλείψεις που επηρεάζουν το δικαστικό σύστημα του εν λόγω κράτους μέλους·

28. ζητεί μεγαλύτερη συμμετοχή του Κοινοβουλίου στο πλαίσιο της ειδικής νομοθετικής διαδικασίας του άρθρου 83 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, σε σχέση με τον εντοπισμό νέων τομέων ιδιαιτέρως σοβαρής εγκληματικότητας με διασυνοριακή διάσταση· ζητεί να συμπεριληφθούν το περιβαλλοντικό έγκλημα, το έγκλημα μίσους, η ρητορική μίσους και η έμφυλη βία στον κατάλογο των σοβαρών διασυνοριακών εγκλημάτων.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	6.2.2023
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 35 –: 18 0: 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Κωνσταντίνος Αρβανίτης, Katarina Barley, Theresa Bielowski, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Annika Bruna, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Maria Grapini, Evin Incir, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Susanna Ceccardi, Gwendoline Delbos-Corfield, José Gusmão, Dietmar Köster, Alessandra Mussolini, Matjaž Nemec, Janina Ochojska, Anne-Sophie Pelletier, Thijs Reuten, Axel Voss
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Aurélia Beigneux, Milan Brglez, Katalin Cseh, Marie Dauchy, Paolo De Castro, José Manuel Fernandes, Tomasz Frankowski, Vlad Gheorghe, Martin Hojsík, Max Orville, Mounir Satouri

ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

35	**+**
S&D	Katarina Barley, Milan Brglez, Paolo De Castro, Maria Grapini, Evin Incir, Łukasz Kohut, Dietmar Köster, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Theresa Bielowski, Matjaž Nemec, Thijs Reuten, Isabel Santos, Elena Yoncheva
Renew	Katalin Cseh, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Vlad Gheorghe, Martin Hojsík, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu
Verts/ALE	Patrick Breyer, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Mounir Satouri, Tineke Strik
The Left	Κωνσταντίνος Αρβανίτης, Cornelia Ernst, Anne-Sophie Pelletier, Miguel Urbán Crespo

18	**-**
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, José Manuel Fernandes, Tomasz Frankowski, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Alessandra Mussolini, Janina Ochojska, Paulo Rangel, Axel Voss, Javier Zarzalejos
ID	Aurélia Beigneux, Annika Bruna, Susanna Ceccardi, Marie Dauchy, Tom Vandendriessche
ECR	Patryk Jaki
NI	Milan Uhrík

0	**0**

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:
+ : υπέρ
- : κατά
0 : αποχή